

Zupnika Bersende nema više. Prešao je u drugi svijet, koji ne za tmu izumio svijeta, ne zna za jed i nevolje, kvar i prolaznost svjetske ove buke, svjetske ove gužve i izpravnosti.

I tako od jedan od vrlih naših svećenika, ko da se na nas i kruta sudba teško obara! Ko da i on... vrebni i hoće, da rod nas izčeće u pritisku i metezu, buri i otui. Vječni! Prini pod krije svojeg zasluženog i umornog putnika, a Ti putnici molni Svevišnjega, da nam ublaži i umekši patnje i muke naše... — Privrženi i harni tvojoj neograničenoj požrtvovnosti i odani tvojoj uspomini i osvijedočeni, da samo tamo gore, visoko, vlasta pravda, samo i jedina pravda, klječemo: Mir pepeku tvome! Slava i vječnaja pamtaj tebi, nezaboravni naš supatnici!

Svetla Stolica i Slaveni i Italiji

Jugoslavenski katolički episkopat odabro je Sv. Stolici memorandum, u kojem je medju ostalim sadržano i teška žalba na progostva, kojima su neprekidno od okupacije po italijanskim oblastima izvršeni svećenici hrvatske i slovenačke narodnosti. Mnogi su svećenici ne samo zlostavljeni, nego i potjerani, a na njihova mjesa postavljani su svećenici, koji ni riječ ne razumiju ni hrvatski ni slovenački. Osim toga se posvema izlucuju slaveni jezici iz religiozne pouke i u crkvi i u školi.

Ove su činjenice razlogom, da se mnogi, osobito u gradićima odajući katolicizmu, Episkopat umolio je stoga sv. Stolici neka uzašti Hrvate i Slovence.

Kako čitamo u jugoslavenskim novinama, na ovu je žalbu primio zagrebački nadbiskup dr. Ante Bauer preko kardinala Starčevića pismo, u kojem se ističe, da je Sv. Stolica uvejk pokazivala iskrenu brigu i osjećaj prema leskočama, u koje su zapale mnoge narodnosne manjine u poratnim državama.

Što se specijalno Slavena u Italiji tice, upozorjuje Sv. Stolica na to, da je nezin uspjeh ovisao o drugima, a naročito, kad se radi o pitanjima, koja se liči Slavena podvrgnutih Italiji. Zatim naglašuje, da treba imati na pameti posebne okolnosti položaja, u kojem se nalazi Sv. Stolica prema civilnim oblastima, — Položaj je — veli Sv. Stolica — takav, da opće prilike, u kojim živimo, ne dozvoljuju neozleđivo sigurnost i zaštiti svih katoličkih sinova, kojima se zakoniti pastiri nasišem ciljaju.

Bez komentara.

Važno za udovice palih vojnika, koje se ponovno udaju.

Ako se žena, koja je izgubila muža u ratu, ponovo uda, gubi pravo na penziju, ali ima pravo na otporavninu. Visina otporavnine odvisi od njezinje starosti i živuće djece. Udviciva, koja prekoraci 50. godine života, ne može da dobije nikakve otporavnine, ako se ponovno uda. U slučaju da je udovica mladij od 50. godina i da ima djece iz prve braka, onda joj propade trogodišnja penzija, koju je otporavnina. Dječa, dakako, dobivaju posebnu potporu.

Druge je pitanje, a nema udovica žuje. U tom se slučaju odredjuje otporavnina izračunom na penziju. Ako ne prekoraci udova 25. godinu starosti, pripada joj 7-godišnja udovicika penzija, od 25—30 godine starosti 6-kratna, od 30—35 godine starosti 5-kratna, od 35—40 godine starosti 4-kratna, od 40—50 godine starosti samo 3-kratna godišnja udovicika penzija. Da se postigne takva otporavnina treba uložiti snoblu u roku od 180 dana na ministarstvo finansija. Međutim ne treba bilježivati.

Opštini neprijateljskih država.

Službeni list od 16. o. m. donosi Zakonski okaz. Fr. 2857, po kojemu se imadu smatrati zaplijenjenima imovine neprjateljskih državljana tako su optimali za Hrvatu. Općina je bila dakle uzaludna, ako joj je svrha bila, da se imanje spasi od inkvizicije po državi.

Lenjin umro.

Proslag ponedjeljak umro je predsjednik ruskih sovjetskih republika Lenjin. Iako je bio dugi vremena bolestan, vijest o njegovoj smrti prenerala je čitav svijet. Pokolj, vanredno nadaren čovjek, bio je genij, koji nije poznavao nikakvih zapričaka u izvadjanju svojih nascrta. Njegova imost će trajno uspomeni nesamu u Rusiji, nego u čitavom svijetu. Lenjin se je, u čijem svjetu život borio za slobodu radničkih slojeva. Steta je, da umro upravo u ovom času, kad se nad njegovom domovinom pojavila zora novog doba.

Svega po malo

Lavine u Tirolu.

U Tirolu je zapao pred nekoliko dana velik snijeg. Sa planine se spustaju goleme snijezne masne te uništavaju ceste, zelježničke pruge, kuće i stogod dosegnutih. U dolini Oetz strašna ogromna snijezna lavina od preko 200 metara te je razorila državnu cestu, električnu centralu i nekoliko radničkih kuća. Stanovnike su morali otkopavati ispod gomile snijega.

Udarci srca i cirkulacija krvi.

Svi možemo da osjetimo na svojem tijelu udarce srca, ali malo ih znade, što znači jedan udarac toga bitnog čovječjeg organa. Sreć je sićušna sisaljka, koja se visoka 15, a široka 10 centimetara. Ova se sisaljka pomakne poprečno 70 puta u minuti, 4200 puta na sat, 100.000 puta na dan, gotovo 37 milijuna puta kroz godinu dana, a kroz cijeli ljudski život, racunajući ga za 60 godina preko 2.200.000.000 udaraca. Na Francuskom polju, u današnjem Parizu, da kod svakog udarca srce isistne u žilu i poljera 100 grama krvi, a to odgovara na sat koliko od 420 litara ili dnevnoj koljini od 10 ton. Naša tijelo sadrži prosječno 28 litara krvi, tako da ta cijela kobilica prodice kroz srce u približno 3 minute. Izmjereni su naša srca, možemo ustanoviti, da bi naše male srce moglo podići u visinu od jednog metra 46 tona.

Sudac postolar.

Colema materijala bijeda intelektualica i eventualna redukcija, koja često visi nad nijehovim sudbiničnom poput Damaskova mača, tako uplivše na život ovih nesretnika, da više put zavidje životom polozaju kakavog obrtnika. Što više: iz Rumunjske dolaze glasovi da činovnici, koji se ne mogu pomiriti sa korupcijom i malenom placom privlačuju razna državljana, pa i ona obrtnika, da se prehrane. Tako je jednoga dana u mjestu Lipi blizu Temesvare nečinjeno osnovano natpis: Dr. Josip Telglasi, postolar za gospodine i gospodice. Dr. Telglasi stupio je 1913. u službu kod okružnog suda u Temesvaru te je ubrzo postao veliki sudac. Kako pak nije znao rumunjskog jezika, a njegova plaća nije nikako odgovarala danasnjem životnim prilikama, to je on dao ostavku na životnoj službi i kod jednog je postolaru udio obrat po onda samostalno otvorio svoju postolarsku radionicu. Pošto se je postolar kao dobar postolar ubrzo je zadobio dosta mustrija.

Je li moguća promjena spolova?

U društvu američkih zoologa u Cincinatu u Ameriku je uvedena raspravljiva tema, te je moguće izmjenjivati spol. Mnogo je pažnje posvećeno govoru dr. Riddella, jednog engleskog marljivstvo istraživača na tom polju, koji je tvrdio, da po dodasnim istraživanjima ne može biti više dobrodošlje vrijeme, kad će si ljudi moći po volji izmjenjiti spol. Dr. Riddell je opisao je način, po kojemu mu je uspiješno promijeniti spol, i to u ženu. Dok je u jednu golubicu, koja je već jednom nosila, promijenio u golubu. On vjeruje, aks istraživanja uznapreduju dosadanjem tempona, da će već za par godina uspijeti, da će se već u najranijem začetku, odnosno jačaju, odrediti budnji spol. Mnogo je teže odrediti spol već živog ptice ili životinja. Učenici tvrde, da će ovom promjenjom spola biti omogućeno, da se izmjeni karakter ili hereditarno općenje ljudskih individua.

Veliki požar u Splitu.

Proslog je bježna pola doživio katastrofni požar. Jezoviti prizori požara nisu se mogli zamisliti ni u najvećoj fantaziji. Požar je skoro posvema uništio staru hiskuljnu i još neke bliznje zgrade. Potpuno je uništena Leonova tiskara, Hrvatska knjižara, uredništvo tjednika „Jadrani“, skladiste pokutstva Lin i Makarović, zatim tri obitelji stanova itd. Steta dopire na okolo deset milijuna dinara. Blagodarci vojnickim i civilnim oblastima, ljudskih žrtava nema.

Razbojnički Collaric — arctiran.

Proslog tjedna bio je arctiran u Trstu poznati puljski razbojnik, Collaric, koji je bio strah i trepid Pule. Najviše je mrazio karabinere: jednoga je bio lanjske godine ubio. U svojem životu bio je već pao osudjen radi kradje i bačen u tuncinu, ali je dobio uvjeck pobjegan iz zatvora. Pulj je policijsku potrošnju ogromne svete novac radi njege, ali sve uzađul. Izgledalo je, da je nedosegnjiv. Međutim došao je kraj i njezinu nedjeljicu. Predprosjeće srijedi bio je ulovan u nekom itarskom kinematografu i odveden u zatvor. Privremeno se nalazio u tršćanskom zatvoru, ali će do skoroga biti odveden u puljske. U njegovoj arcticiji izazvala je veliku zadržavljivošću u Trstu i Puti.

Novi izum televizije.

Zašlužni engleski učenjac, Fournier Daniel, izumitelj optoplina, strumenta, koji pruža sljepicima mogućnost, da mogu čitati sa slike, tomoskopu, da gledi mogu slušati i reći, posvetili se usavršavanju tehnike, da se učiniti da možemo gledati dačice doglednih i nečitljivih mrežica, radiotelegrafije, slasiti dačke govore. Nekoliko sati je u Novoj Zeliji obavila žena Ženidba preko radiotelegrafije. Radio fotografija vrši se preko radiotelegrafije. Radio fotografija vrši se preko radiotelegrafije. Televizija znaci gledati dačice.

Vukovi u našim krajevinama.

Predsjednik ponedjeljak umro je predsjednik ruskih sovjetskih republika Lenjin. Iako je bio dugi vremena bolestan, vijest o njegovoj smrti prenerala je čitav svijet. Njegova imost će trajno uspomeni nesamu u Rusiji, nego u čitavom svijetu. Lenjin se je, u čijem svjetu život borio za slobodu radničkih slojeva. Steta je, da umro upravo u ovom času, kad se nad njegovom domovinom pojavila zora novog doba.

Nosi ti sanduk, klijuc je kod mena.

Udarac hajduci na klicu jednoga čovjeka, te on zapomjava vičući: Ko je vitez, ponazi! U to skoči sve te je u potjeru za hajducima, a ovi u bijezjanu bijahu primorani, da sve sto su bili iz kuće ponjeli pobojaju s ledja, osim jednog sandučića, u kojem je bilo nesto mato para. Medju poljicom bio je da nista oplaćivane kuce, pa pošto vidje da nista hajduci ne ponijesi ostav, onog sandučića, kucne se po dnu, vječno im na saci glas: Nosiš li sanduk, nosište, ali klijuc je kod mena i džepu.

Na konju jaše, a ralo preko ramena.

Nekakav seljak hodoj jedino jutro ranu u pojelu, da ore, i užaje na svoga konja kako bi (kad se kući vratio) na nju natovario drva. Jasuci susrete ga njegov susjed pa se začudi kad vidje seljaka gde na konju jaše, a zamećnu ralo preko ramena. „Bošan, šta to radiš?“ upita ga susjed. „...Kako sto? Evo idem u pješčar, u orjen. Zar si jutros očoravio, da se šudim zato si ralo prekratko preko ramena.“ zastoji ga nasi turin, ozada za konju?“ „E, moji komisari! Ako ti ne znas svojega konja studiš od teške bremene ja znam svojega, ja volim da je meni nešto teže a da je konju jašće, a ralo na orjen, ali se šudim zato si ralo prekratko preko ramena.“

Zastoji na konju jašće, a ralo preko ramena.

Nekakav seljak hodoj je putem i vidi jednog seljaka gde se pripreo na bukvu, te sjede jednu veliku granu, a stoji nogama na stranu drame, koja buče da pane, pa mu reče: „Bošan, šta radiš? Stani na drugu stranu, jer čos imao i ti i granu pasti na zemlju...“ Bogme ne prevaris, hajde ti svojim putem odgovorit će mu onaj seljak. Tek što ovaj čovjek prodje, a seljak s granom pada, pa u sebi reče: Duši mi, ona je čovjek, sto prodje, pravi prorok, te potraži za njim vičući: Ti si prorok, koji sve znaš, duše ti kaže mi, kad cu umrijeti?“ Tek što treći put ovaj magarac zareče, odgovori mu putnik: Seljak počevo tovariti magare i na svu hitnost gonišći drago na jednoj livadi, zareva, a ovaj odpaše svog pas, pa mu zamota oko njušaka i tako stane, da magare nije moglo distati, i krovčiši nekoliko puta, pada i crkne. Seljak vidi da je mrtvo magare, odriješi pa se sveže drva i ponesu kući, govoreci sobom: Bolje i ovako nositi, i magare pregorjeti, nego da je on još dvaputa zapjevao, pa da je

Električni sluga.

Neki Američan — a tko bi drugi! — izumio je nekakve električne sprave, koje mogu raditi sve ono, što domaći služe rade Boga zna, ne ce li još tako koji drugi Američan izumiti, da se električnim nacinom hrane i napajaju i konji i krave, pa ni ste briga onda onima, koji to budu mogli imati!

Najdebelji čovjek u Jugoslaviji.

Najdebelji čovjek u Jugoslaviji bio je neki trgovac u Rumi u Srijemu, koji je nedavno umro. Imao je 192 kg težine, a bilo mu je 38 godina. Vozio se nedavno u kociju, pa ga udarila kap, i tako je od svoje silne debljine brzo srušio život.

Američki hoteli.

U američkom gradu New-Yorku grade 20 hotela, koji će imati 5.000 soba, sa preko 15.000 kreveta. Ti će hoteli statiti 10 milijuna američkih dolara.

Narodne šale.

Seljanin i prorok.

Nekakvi seljaci čovjek hodoj je putem i vidi jednog seljaka gde se pripreo na bukvu, te sjede jednu veliku granu, a stoji nogama na stranu drame, koja buče da pane, pa mu reče: „Bošan, šta radiš? Stani na drugu stranu, jer čos imao i ti i granu pasti na zemlju...“ Bogme ne prevaris, hajde ti svojim putem odgovorit će mu onaj seljak. Tek što ovaj čovjek prodje, a seljak s granom pada, pa u sebi reče: Duši mi, ona je čovjek, sto prodje, pravi prorok, te potraži za njim vičući: Ti si prorok, koji sve znaš, duše ti kaže mi, kad cu umrijeti?“ Tek što treći put ovaj magarac zareče, odgovori mu putnik: Seljak počevo tovariti magare i na svu hitnost gonišći drago na jednoj livadi, zareva, a ovaj odpaše svog pas, pa mu zamota oko njušaka i tako stane, da magare nije moglo distati, i krovčiši nekoliko puta, pada i crkne. Seljak vidi da je mrtvo magare, odriješi pa se sveže drva i ponesu kući, govoreci sobom: Bolje i ovako nositi, i magare pregorjeti, nego da je on još dvaputa zapjevao, pa da je

Odgovoriv urednik: IVAN MARIA MICHELUZZI Izvadak: IVAN STARCIĆ Tiskar: TISKARA „EDINOST“ U TRSTU

MEDIATOR

AGENTURA

ZAGREB - DUGA ULICA 20
prodaje kuće, posjede, gradilišta,
gostionice, trgovine i slično po
cijeloj Jugoslaviji.

Preporuči se Jugoslavima, koji se u svijetu kupuju na istu obrazu. Sve informacije daje besplatno.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

Telefon: 5-18 Podružnica u Trstu: Via XXX Ottobre, 11 telefon: 5-18

PODRUŽNICE:

Brežice, Celje, Gorica, Kranj,
Maribor, Metković, Novi Sad,
Ptuj, Sarajevo, Split

CENTRALA U LJUBLJANI

...
Dionička glavnica i pričuva:

60.000.000 dinara.

Bavi se svim bankovnim poslovima. Prima uloge na uložne knjizice, te ili ukupno sa 4% i uloge na tekuke racune sa 4½% neto. Za odzak vezanih nizačaka plaća postolje po dogovoru. Izvrste burzne naloge i daje u najam sigurnosne kuće (SAFES).

25. Blagajno je otvoreno od 9.00—12.30 i od 14.00—16.00 sati

ZAHVALA.

Pod dojnjom tešću nestrice, koja je zadešila našu obitelj smrću mog nezaboravnog supruga

Dr. Frana Mandića

nemogu a da se ne izronutost stoga zahvalim im svoje, svojih sinova, kćeri i ostalih rođaka na sjajnim pocrastinama, iskazanoj poljotom pogodom sputnicima i pokopom.

Zahvaljujem se iz dubine srca pjevačkim društvima Herpelja i Kozme, sruštinskim ostašnicama založnom pjesmom, te crkvenim i civilnim oblastima grada Kastva, kanštu i gospodinu dr. Franu Jelčiću za krasan optrostajući „Cataonici“, „Sekolj“, Postopom donjstvu sv. Mihovila, uopće svim društvima, korporacijama i licnostima, dobrim narodnoj općini i građu Kastva, vječnim počitima na groblju sv. Luce i konačno svima i svakom, koji su na budnici način s nama dijelili našu duboku bol.

U TPSTU, dne 20. januara 1924.

MARIA ud. MANDIĆ rođ. de PICHLI.